

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖSPäätös nro 44/2012
7.9.2012**Asia** Määräaikaista erottamista ja virantoimituksesta pidättämistä koskeva oikaisuvaatimus**Oikaisuvaatimuksen tekijä**

A

Virasto Virasto**Päätökset, joihin haetaan oikaisua**

- 1) Virasto on 18.5.2011 tekemällään päätöksellä pidättänyt A:n virantoimituksesta valtion virkamieslain 40 §:n 2 momentin 1 kohdan perusteella 18.5.2011 alkaen rikostutkinnan ja mahdollisen rikossyytteen ajaksi, koska hänen epäiltiin syyllistyneen törkeään rattijuopumukseen.
- 2) Virasto on 11.7.2011 tekemällään päätöksellä purkanut 1) kohdassa mainitun virantoimituksesta pidättämisestä tekemänsä päätöksen 11.7.2011 lukien ja erottanut A:n määräaikaisesti virastaan 11.7.2011-11.8.2011 väliseksi ajaksi hätäkeskustoiminnasta annetun lain 10 §:n nojalla.

Oikaisuvaatimukset

A on tehnyt asiassa kaksi oikaisuvaatimusta 17.6.2011 (1) ja 5.8.2011 (2).

- 1) Oikaisuvaatimus 17.6.2011

A on vaatinut viraston päätöksen 18.5.2011 kumoamista. Hänelle on maksettava täysi palkka toteutuneen virasta pidättämisen ajalta 18.5.2011 lukien siihen asti, kunnes hän palaa toimittamaan virkaansa.

Lisäksi A on vaatinut, että virkamieslautakunta väliaikaisesti keskeyttäisi virantoimituksesta pidättämisen asian käsittelyn ajaksi, koska pidättäminen on tällä hetkellä laittomassa tilassa eikä virkamieslain nojalla ole mahdollista pitää häntä virasta pidätettynä. A:n rattijuopumusta koskeva rikostutkinta on jo päättynyt ja asiassa on annettu lainvoimainen käräjäoikeuden tuomio.

Virantoimituksesta pidättämistä koskeva päätös on täysin kohtuuton ottaen huomioon, että:

- A on toiminut moitteettomasti samassa tehtävässä miltei neljä vuosikymmentä,
- hän ei ole saanut yhtään varoitusta koko virkauransa aikana, eikä ole milloinkaan elämänsä aikana syyllistynyt muuhun rikokseen yhtä ylinopeussakkoa lukuun ottamatta,
- hänen vapaa-aikana tapahtunut rattijuopumusrikos ei mitenkään vaikuta hänen viranhoitoonsa eikä sopivuuteen toimia hätäkeskuspäivystäjänä,
- hän on saanut käräjäoikeudessa 8.6.2011 rattijuopumuksestaan ehdollisen vankeusrangaistuksen, oheissakon ja pitkän ajokiellon, jotka ovat hänelle riittävä rangaistus.
- käräjäoikeuden päätös on lainvoimainen, joten virkamieslain nojalla tapahtunut virasta pidättäminen on selkeästi laiton, koska mitään selvitystä tai tutkintaa ei ole enää käynnissä A:n rikoksen johdosta.

Lisäksi A on todennut, että:

- hän on 6.6.2011 tehnyt työnantajansa kanssa päihdesopimuksen ja hän tulee käymään säännöllisesti hoitosopimuksen edellyttämässä terapiassa tulevan 12 kuukauden ajan,
- hänelle aiheutuu vakavaa taloudellista haittaa virasta pidättämisen johdosta. Hän on joutunut ottamaan 6 000 euron lisälainan selvittääkseen asuntolainastaan.

Varoitus olisi A:lle riittävä kurinpidollinen keino rattijuopumusrikoksesta. Hänen rikoksensa tapahtui vapaa-aikana, eikä hänen väitetäkään laiminlyöneen mitään työtehtäviään.

2) Oikaisuvaatimus 5.8.2011

A on pyytänyt, että hänen virantoimituksesta pidättämistä koskeva päätös 11.7.2011 kumotaan ja oikaistaan siten, että A:ta ei pidätetä virantoimituksesta ja hänelle maksetaan täysi palkka myös siltä ajalta, jonka hän on ehtinyt olla virantoimituksesta pidätettynä viraston päätöksen nojalla.

A on vedonnut 1) kohdassa mainittuihin perusteluihin. Sen lisäksi hän on todennut, että:

- hän on tyytynyt käräjäoikeuden ratkaisuun, jossa hänelle on langetettu varsin ankara rangaistus. Erityisesti ajokiellosta on muodostumassa hänelle ankara lisäseuraamus, sillä hänen työvuoronsa päättyvät usein keskellä yötä, ja pitkän työmatkan vuoksi hänellä ei ole muuta mahdollisuutta kuin käyttää taksikyytiä,

- hän ei ole ollut tietoinen siitä, että häntä koskisi vapaa-ajalla jokin ankarampi moitteettomuusvelvoite. Poliisilain säännökset eivät tule sovellettaviksi A:n tapaukseen, koska hän ei toimi poliisitehtävissä.

Asian käsittely ja selvittäminen

Virasto on antanut vastineen, jossa se on vaatinut molempien oikaisuvaatimusten hylkäämistä.

Virasto on 29.4.2011 saanut tietoonsa, että A:ta epäillään törkeästä rattijuopumuksesta. A on välittömästi tämän jälkeen vapautettu virkatehtävien johdosta siihen saakka, kunnes häntä on voitu asian johdosta kuulla 10.5.2011. Tältä ajalta A:lle on maksettu täysi palkka. Virantoimituksesta pidättämistä koskeva päätös on tehty 18.5.2011.

A:n 8.6.2011 käräjäoikeudessa törkeästä rattijuopumuksesta saama tuomio 60 päivää ehdollista vankeutta, 30 päiväsakkoa sekä 31.12.2011 päättyvä ajokiello on tullut lainvoimaiseksi 16.6.2011.

A:lle on lähetetty 22.6.2011 kutsu kuulemistilaisuuteen asian uudelleen harkittamisen johdosta. Kuulemistilaisuus on pidetty 6.7.2011.

Virasto on 11.7.2011 tekemällään päätöksellä purkanut aikaisemman virantoimituksesta pidättämisestä tekemänsä päätöksen ja erottanut A:n määräajaksi kuukaudeksi hätäkeskustoiminnasta annetun lain 10 §:n perusteella. Määräaikainen erottaminen on ollut voimassa 11.7.2011-11.8.2011.

Virasto on antanut päätöksensä kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun se saanut tietoonsa seikkoja, joiden johdosta päätökset on tullut ottaa uudelleen harkittaviksi. Kohtuullista aikaa arvioitaessa on huomioitava myös se, että ennen virkamieslain 66 §:ssä tarkoitettua kuulemistilaisuutta virkamiehelle on varattava kohtuullinen aika valmistautua kuulemiseen.

Hätäkeskuspäivystäjän työn luonne edellyttää virkamieheltä asemansa ja tehtäviensä mukaista käytöstä myös vapaa-ajalla. Hätäkeskuspäivystäjän työ edellyttää virkamieheltä nuhteetonta käytöstä, jotta luottamus hänen tehtäviensä hoitoon ei vaarannu kansalaisten, yhteistyöviranomaisten eikä työnantajan näkökulmasta. Lisäksi viraston virkamiehen syyllistyminen törkeään rikolliseen tekkoon on omiaan vaarantamaan viraston asemaa ja julkista luotettavuutta viranomaisena yleisesti. Hätäkeskuspäivystäjän työhön kuuluu olennaisena osana poliisitehtävien osalta suorittaa riskinarvio ja välittää tehtävä poliisille tai tehdä päätös välittämättä jättämisestä. Näin ollen A:n tehtävänä olisi tullut suorittaa myös rattijuopumustapauksiin liittyvää harkintaa. Hätäkeskuspäivystäjällä on myös tehtävässään oikeus ja velvollisuus käyttää poliisiasiain tietojärjestelmiä, jolloin hän pystyisi seuraamaan oman asiansa etenemistä esitutkinnan aikana.

A on antanut vastaselityksen, jossa hän on todennut, että virasta pidättäminen on ollut laiton 8.6.-11.7.2011 välisenä aikana, koska hänet oli pidätetty virasta vain tutkinnan ajaksi. Hän on ilmoittanut virastolle heti käräjäoikeuden päätöksen jälkeen tyytyvänsä päätökseen, joten tutkinta oli siten päättynyt. Siitä huolimatta virasto ei ilmoittanut hänelle virasta pidättämisen lopettamisesta, vaan hän oli virasta pidätettynä 11.7.2011 saakka, jolloin hänelle määrättiin eri perusteella määräaikainen virasta pidättäminen.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 14 §:n 2 momentin mukaan virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Virkamieslain 40 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan virkamies voidaan pidättää virantoimituksesta rikossyytteen ja sen edellyttämien tutkimusten ajaksi, jos näillä voi olla vaikutusta virkamiehen edellytyksiin hoitaa tehtäväänsä.

Hätäkeskustoiminnasta annetun lain 10 §:n mukaan viraston palveluksessa olevalle virkamiehelle, joka toimii vastoin virkavelvollisuuksiaan tai laiminlyö niitä, voidaan kurinpitorangaistuksena määrätä virantoimituksesta erottaminen vähintään yhdeksi ja enintään kuudeksi kuukaudeksi, jollei varoitusta ole pidettävä riittävänä. Palkanmaksu keskeytetään virantoimituksesta erottamisen ajaksi.

Vaatus väliaikaistoimista; täytäntöönpanon keskeyttäminen

Lausunnon antaminen asiassa raukeaa, koska A:lle määrätty määräaikainen virasta pidättäminen on päättynyt jo 11.8.2011.

Virantoimituksesta pidättäminen valtion virkamieslain 40 §:n 2 momentin 1 kohdan nojalla

A:n työhön hätäkeskuspäivystäjänä kuuluu olennaisena osana poliisitehtävien osalta suorittaa riskinarvio ja siten myös suorittaa rattijuopumus tapauksiin kuuluvaa harkintaa. Lisäksi A:lla on hätäkeskuspäivystäjän tehtävässä ollessaan oikeus käyttää poliisiasiain tietojärjestelmiä, jolloin hän olisi pystynyt seuraamaan oman asiansa etenemistä esitutkinnan aikana. Nämä seikat huomioon ottaen virastolla on ollut virkamieslain 40 §:n 2 momentin 1 kohdan perusteella oikeus pidättää A päätöksen mukaisesti virantoimituksesta rikossyytteen ja sen edellyttämien tutkimusten ajaksi.

Määräaikainen erottaminen 11.7.-11.8.2011

A on edellä mainituin tavoin syyllistynyt törkeään rattijuopumusrikokseen. Määräaikaisen erottamisperusteen olemassaoloa arvioitaessa on otettava huomioon virkamiesten toisistaan poikkeaviin tehtäviin kohdistuvat erilaiset vaatimukset ja tehtävistä johtuvat erityiset edellytykset. Viraston henkilökunta on turvalli-

suusviranomaisen palveluksessa, ja luottamus viraston tehtävien asianmukaiseen hoitoon on tärkeää. Häätäkeskuspäivystäjän tehtäviin kuuluu muun muassa suorittaa rattijuopumustehtävien riskinarvio ja välittää tehtävä poliisille tai tehdä päätös tehtävän välittämättä jättämisestä. Syyllistyminen törkeään rattijuopumukseen on ollut omiaan horjuttamaan luottamusta A:n kykyyn hoitaa tehtäviään asianmukaisesti ja objektiivisesti.

Syyllistymällä törkeään rattijuopumukseen A on rikkonut virkamieslain 14 §:n 2 momentissa tarkoitettua velvoitetta virkamiehen käyttäytymisestä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Virasto on edellä sanotuilla perusteilla voinut häätäkeskuslain 10 §:n nojalla erottaa A:n virantoimituksesta määrääjäksi.

Virantoimituksesta pidättäminen 16.6.-11.7.2011

Käräjäoikeuden asiaa koskeva tuomio on tullut lainvoimaiseksi 16.6.2011.

A:n ilmoituksella virastolle tyytymisestään tuomioon ei ole asiassa merkitystä ennen tuomion lainvoimaiseksi tulemistä.

Virantoimituksesta pidättämisen perusteena ollut tutkinta on päätynyt tuomion lainvoimaiseksi tulemiseen 16.6.2011. Virasto on kuitenkin tosiasiallisesti päättänyt, että pidättäminen jatkuu 11.7.2011 asti. A:n virantoimituksesta pidättäminen ei ole 17.6.2011 alkaen enää ollut 18.5.2011 tehdyn päätöksen ja virkamieslain 40 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaista.

Päätös

Virkamieslautakunta kumoaa viraston päätöksen siltä osin kuin se koskee A:n virantoimituksesta pidättämistä 16.6.-11.7.2011 välisenä aikana. Muilta osin oikeusvaatimus hylätään.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 14 § 2 mom ja 40 § 2 mom
Laki häätäkeskustoiminnasta 10 §

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Anna Mähönen

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Jukarainen, jäsenet Kulla, Paanetoja, Äijälä, Isomäki, A. Nieminen, M. Nieminen, Komulainen ja Keturi.